

Brusel 18. listopadu 2016
(OR. en)

14294/16

SOC 688
EMPL 471
ANTIDISCRIM 67
GENDER 41
JAI 934
EDUC 364
JEUN 97
FREMP 183
COHOM 141

POZNÁMKA

Odesílatel:	Předsednictví
Příjemce:	Výbor stálých zástupců / Rada
Č. předchozího dokumentu:	12825/16 REV 2 SOC 586 EMPL 388 ANTIDISCRIM 59 GENDER 39 JAI 794 EDUC 315 JEUN 70 FREMP 155 COHOM 120
Předmět:	Urychlení procesu integrace Romů – návrh závěrů Rady

1. Rámec EU pro vnitrostátní strategie integrace Romů byl zřízen v roce 2011 za účelem odstranění rozdílů mezi marginalizovanými komunitami Romů a většinovou populací. V roce 2013 Rada přijala rovněž doporučení o účinných opatřeních v oblasti integrace Romů v členských státech s cílem podpořit provádění vnitrostátních strategií a nadnárodní spolupráci.

2. Dne 27. června 2016 přijala Evropská komise sdělení nazvané „Hodnocení provádění rámce EU pro vnitrostátní strategie integrace Romů a doporučení Rady o účinných opatřeních v oblasti integrace Romů v členských státech –2016“.
 3. Slovenské predsedníctví predložilo návrh záverů, jež reagují na sdělení Komise, a tento návrh byl přezkoumán a revidován v rámci Pracovní skupiny pro sociální otázky, která dosáhla dohody o jeho znění.
 4. Výbor stálých zástupců se vyzývá, aby návrh záverů postoupil Radě pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele k přijetí na zasedání dne 8. prosince 2016.
-

Urychlení procesu integrace Romů¹

– Návrh závěrů Rady

PŘIPOMÍNÁJÍC, ŽE

1. Rovnost žen a mužů je jednou ze základních hodnot Evropské unie a boj proti sociálnímu vyloučení a diskriminaci je jedním z jejích zvláštních úkolů.
2. Při vymezování a provádění svých politik a činností přihlíží Unie k požadavkům spojeným s podporou vysoké úrovně zaměstnanosti, zárukou přiměřené sociální ochrany, bojem proti sociálnímu vyloučení a vysokou úrovní všeobecného a odborného vzdělávání a ochrany lidského zdraví.
3. Rada má pravomoc přijímat vhodná opatření k boji proti diskriminaci na základě pohlaví, rasy nebo etnického původu, náboženského vyznání nebo přesvědčení, zdravotního postižení, věku nebo sexuální orientace. Tuto pravomoc uplatnila při přijímání směrnice 2000/43/ES, která stanoví rámec pro boj proti diskriminaci na základě rasy nebo etnického původu v Unii v oblasti zaměstnanosti a odborné přípravy, vzdělávání, sociální ochrany (včetně sociálního zabezpečení a zdravotní péče), sociálních výhod a přístupu ke zboží a službám a jejich poskytování, včetně bydlení.

¹ Pro účely těchto závěrů se, podobně jako v jiných politických dokumentech Evropského parlamentu, Evropské komise a Rady, termín „Romové“ používá jako zastřešující pojem, který zahrnuje i další skupiny obyvatelstva s více či méně podobnými kulturními charakteristikami, jako jsou Sinti, Travellers, Kalé, Gens du voyage apod., ať už se jedná o populaci usazenou, či nikoli.

4. Listina základních práv Evropské unie zakazuje jakoukoli diskriminaci zejména na základě pohlaví, rasy, barvy pleti, etnického nebo sociálního původu, genetických rysů, jazyka, náboženského vyznání nebo přesvědčení, politických názorů či jakýchkoli jiných názorů, příslušnosti k národnostní menšině, majetku, narození, zdravotního postižení, věku nebo sexuální orientace a stanoví, že za účelem boje proti sociálnímu vyloučení a chudobě Unie uznává a respektuje právo na sociální pomoc a pomoc v oblasti bydlení, jejichž cílem je zajistit, v souladu s pravidly stanovenými právem Společenství a vnitrostátními právními předpisy a zvyklostmi, důstojnou existenci pro všechny, kdo nemají dostatečné prostředky.
5. Předkládané závěry navazují na předchozí práci a na politické závazky Evropské rady, Rady, Evropského parlamentu a Komise a na práci dalších příslušných zúčastněných stran, včetně dokumentů uvedených v příloze I.
6. Rámec EU pro vnitrostátní strategie integrace Romů² do roku 2020 byl zřízen v roce 2011, kdy Komise přijala sdělení o jeho vytvoření, přičemž se dotýčná problematika stala jednou z priorit agendy EU a byla navržena konkrétní opatření. Rada v návaznosti na to přijala závěry nazvané „Rámec EU pro vnitrostátní strategie integrace Romů do roku 2020“ a brzy poté Evropská rada vyzvala k jejich urychlenému provedení.

RADA EVROPSKÉ UNIE

7. ZNOVU POTVRZUJE rámec EU pro vnitrostátní strategie integrace Romů do roku 2020, podle něhož se členské státy zavázaly, že budou rozvíjet, provádět a monitorovat své vlastní strategie integrace Romů nebo integrované soubory politických opatření v rámci svých obecnějších opatření v oblasti sociálního začleňování v souladu s komplexním přístupem založeným na důkazech;

² V těchto závěrech se „strategiemi“ rozumí „integrované soubory politických opatření“ i strategie obecně.

8. PŘIPOMÍNÁ, ŽE velikost romské populace a její sociální a ekonomická situace se v jednotlivých členských státech značně liší, a vnitrostátní přístupy k integraci Romů by proto měly být přiměřené a uzpůsobené konkrétním podmínkám a potřebám přímo na místě. UZNÁVÁ, že požadavky rámce EU pro vnitrostátní strategie integrace Romů by měly být prováděny v souladu s příslušnými právními a politickými rámci členských států.
9. PŘIPOMÍNÁ doporučení Rady o účinných opatřeních v oblasti integrace Romů v členských státech přijaté v roce 2013, jímž byl rámec EU posílen a v němž byly členské státy vyzvány k tomu, aby Komisi každoročně oznamovaly opatření přijatá podle tohoto doporučení a informovaly ji o pokroku dosaženém při provádění svých vnitrostátních strategií integrace Romů nebo integrovaných souborů politických opatření v rámci svých obecnějších opatření v oblasti sociálního začleňování;
10. VÍTÁ sdělení Komise z roku 2016 o hodnocení provádění rámce EU a doporučení Rady o účinných opatřeních v oblasti integrace Romů v členských státech a S POLITOVÁNÍM BERE NA VĚDOMÍ skutečnost, která byla ve sdělení jasně zdůrazněna, totiž že v oblasti integrace Romů bylo navzdory opatřením přijatým členskými státy dosaženo jen malého pokroku, zejména na místní úrovni. Důvodem je nepostačující spolupráce mezi zúčastněnými stranami, nedostatečná angažovanost místních orgánů a neefektivní využívání dostupných finančních prostředků, jakož i pokračující diskriminace Romů.
11. JE SI VĚDOMA současné uprchlické krize, která staví členské státy před nové výzvy a vytváří potřebu další diskuse a nových iniciativ na evropské úrovni v oblasti sociální soudržnosti a sociální integrace v rámci EU. Zároveň DŮRAZNĚ POTVRZUJE, že je i nadále zapotřebí integrovaných opatření pro zlepšení situace marginalizovaných a znevýhodněných skupin v Evropě, včetně Romů.

12. OPĚTOVNĚ POTVRZUJE svůj závazek, pokud jde o proces integrace Romů, včetně provádění rámce EU, jenž byl zřízen v roce 2011 a doplněn doporučením Rady z roku 2013, jakož i své odhodlání zajistit, aby byly všechny dosud zavedené politické, právní i finanční nástroje v plném rozsahu využívány k překlenutí rozdílů mezi romskou a neromskou populací;
13. VÍTÁ výsledek akce na vysoké úrovni věnované posílení postavení mladých Romů, kterou uspořádalo slovenské předsednictví EU společně s Evropskou komisí a v jejímž rámci byla opětovně potvrzena naléhavá potřeba posílit postavení mladých Romů a aktivně je zapojit do politiky integrace Romů. Rovněž byla učiněna důrazná výzva k zajištění větší úlohy mladých Romů při formování obecných politik, jež na ně mají dopad. Účastníci vyjádřili své odhodlání podpořit romskou mládež v tom, aby se stala hnací silou integrace Romů v Evropské unii. Zejména zopakovali svůj závazek zvýšit aktivní účast mladých Romů na programech a opatřeních zaměřených na mládež.

NALÉHAVĚ VYZÝVÁ ČLENSKÉ STÁTY, ABY:

14. V souladu s doporučením Rady urychlily provádění vnitrostátních strategií integrace Romů nebo souborů integrovaných politických opatření, k nimž se zavázaly v uvedeném rámci EU, a věnovaly přitom zvláštní pozornost hledisku rovnosti žen a mužů a situaci mladých Romů.
15. Posílily úsilí o zlepšení sociální a ekonomické integrace Romů, zejména na místní úrovni.
16. S ohledem na vnitrostátní praxi vyhodnotily účinnost svých vnitrostátních strategií integrace Romů a tyto strategie pravidelně aktualizovaly, určovaly jasná opatření a stanovovaly měřitelné cíle a milníky s cílem urychlit proces integrace Romů, s přihlédnutím k doporučením uvedeným v těchto závěrech.

17. Zajistily prostřednictvím obecných politik nebo cílených opatření rovný přístup k zaměstnání a vzdělávání s cílem umožnit Romům uplatnit svůj potenciál na trhu práce. Je třeba především zajistit součinnost mezi politikami v oblasti vzdělávání a zaměstnanosti s cílem zvýšit flexibilitu, mobilitu a zaměstnatelnost nezaměstnaných Romů. V rámci tohoto úsilí by měly také politiky regionálního rozvoje přispívat k vytváření udržitelných pracovních příležitostí v nejméně rozvinutých regionech.
18. Podporovaly zaměstnatelnost mladých Romů tím, že v souladu s vnitrostátní praxí vytvoří programy, jejichž účelem bude umožnit těmto osobám úspěšný vstup na trh práce. Prosazovaly politiky, jako je odborné vzdělávání a profesní příprava na pracovišti, služby individuálního poradenství, programy sociálního podnikání a první pracovní zkušenosti, jakož i větší příležitosti práce ve veřejném sektoru, zejména v systému vzdělávání, s cílem předcházet mezigeneračnímu přenosu chudoby v romských komunitách. Zajistily, aby mladí Romové mohli na základě rovnoprávnosti s ostatními využívat opatření přijatých v rámci Iniciativy na podporu zaměstnanosti mladých lidí a záruk pro mladé lidi.
19. Přijaly opatření za účelem posílení postavení mladých Romů prosazováním mechanismů participativní tvorby politik, aby se mladí Romové mohli konkrétně vyjadřovat k politickým oblastem, které se jich přímo dotýkají.
20. Zajistily, aby byla situace mladých Romů zohledněna v obecných politikách v oblasti mládeže nebo cílených opatřeních.
21. Zajistily, aby byla situace romských dětí zohledněna v obecných politikách nebo cílených opatřeních.
22. Zajistily, aby zvláštní situace romských žen a dívek ve společnosti byla zohledněna v obecných politikách v oblasti rovnosti žen a mužů nebo cílených opatřeních, a začlenily tato opatření do vnitrostátních strategií integrace Romů nebo integrovaných souborů politických opatření.

23. Usnadnily proaktivní a participativní přístup k integraci prostřednictvím smysluplného zapojení příslušných zúčastněných stran, včetně romských žen a mladých Romů, do tvorby, provádění, monitorování a politického přezkumu intervencí zaměřených na Romy a do podávání zpráv o nich. Shromažďovaly názory zúčastněných stran, zejména Romů na místní úrovni, na pokrok dosahovaný v oblasti integrace Romů a na výzvy, které přetrvávají.
24. Dále rozvíjely podle potřeby vhodnou metodiku shromažďování údajů, monitorování a podávání zpráv s cílem podpořit účinné politiky podložené fakty. Metodiky pro získávání údajů členěných podle etnické příslušnosti by měly být ponechány na rozhodnutí členských států a měly by být v souladu s vnitrostátními právními rámci jednotlivých členských států a se zásadou subsidiarity. Není-li z právního hlediska možné shromažďovat údaje členěné podle etnické příslušnosti nebo je množství těchto údajů omezené, lze pro získání alternativních spolehlivých údajů používat jiné metody. Udržovaly hodnověrný systém pro sledování a hodnocení účinnosti vnitrostátních strategií. Zajistily, aby se finanční podpora dostala ke konečným příjemcům a aby byl dopad cílených nebo standardních opatření ve prospěch Romů náležitě zdokumentován a mohl být řádně posouzen.
25. Intenzivněji usilovaly o odstranění všech forem segregace v oblasti vzdělávání tím, že budou prosazovat rovný přístup romských dětí k inkluzivnímu kvalitnímu předškolnímu vzdělávání a péči. Přijaly opatření s cílem zajistit, aby všechny děti plně využívaly práva na vzdělání. Zamezily segregačnímu umístování romských dětí do speciálních škol, neboť se jedná o formu sociálního vyloučení. Poskytovaly romským dětem kvalitní vzdělávání na primární, sekundární i terciární úrovni ve standardním prostředí podporujícím začlenění a důrazně prosazovaly jejich úspěšný přechod ze školy do dalšího vzdělávání nebo zaměstnání.
26. Zajistily prostřednictvím obecných politik nebo cílených opatření rovný přístup Romů ke všeobecným základním i specializovaným službám zdravotní péče. V případě potřeby zajistily financování programů pro mediátory v oblasti zdravotní péče pro Romy. Zajistily větší přístup ke službám zdravotní péče, mimo jiné zvyšováním informovanosti o této péči a zlepšením přístupu k očkování a preventivní zdravotní péči v romských komunitách.

27. Zabránilly dalším případům neoprávněného nuceného vystěhování Romů tím, že zajistí, aby nucené vystěhování vždy probíhalo plně v souladu s právními předpisy Unie a vnitrostátními právními předpisy a podle mezinárodních nástrojů v oblasti lidských práv, zejména Evropské úmluvy o lidských právech. Zajistily, aby byly dotčené osoby s přiměřeným předstihem a odpovídajícím způsobem informovány a aby bylo vystěhovaným rodinám nabídnuto odpovídající náhradní bydlení v souladu s vnitrostátními právními předpisy.
28. Přiznaly existenci diskriminace a rasismu vůči Romům a s ohledem na tuto skutečnost přijaly opatření na vnitrostátní i místní úrovni zaměřená na provádění a posílení právních záruk proti diskriminaci, rasismu, xenofobii, nenávistně motivovaným trestným činům a nenávistným projevům v souladu s Listinou základních práv Evropské unie, a zejména s jejím článkem 21 a s rámcovým rozhodnutím Rady 2008/913/SVV ze dne 28. listopadu 2008 o boji proti některým formám a projevům rasismu a xenofobie prostřednictvím trestního práva. Potíraly všechny formy rasismu vůči Romům, jež jsou někdy označovány jako protiromské postoje, neboť jsou hlavní příčinou jejich sociálního vyloučení a diskriminace.
29. Bojovaly proti předsudkům vůči Romům prostřednictvím opatření zaměřených na zvyšování informovanosti a osvětu mezi většinovým obyvatelstvem, a to například propagací pozitivního obrazu Romů nebo romské kultury, jazyka či historie prostřednictvím vzdělávacích programů, sdělovacích prostředků, akademických programů nebo výzkumu.
30. Zintenzivnily úsilí o zajištění účinného praktického prosazování směrnice 2000/43/ES o rasové rovnosti, mimo jiné zajištěním toho, aby jejich celostátní, regionální a místní správní předpisy byly nediskriminační povahy a aby nevedly k segregaci.
31. S ohledem na usnesení Evropského parlamentu 2015/2615 uznaly a uctily v souladu se svými vnitrostátními postupy památku obětí genocidy Romů, k níž došlo za 2. světové války.
32. Posílily postavení sítě národních kontaktních míst pro Romy tím, že zajistí, aby tato místa měla potřebné prostředky a vhodné pracovní podmínky, a svěří jim odpovídající mandát, který jim umožní plnit jejich koordinační úkoly.

NALÉHAVĚ VYBÍZÍ KOMISI, ABY:

33. Provedla hodnocení rámce EU pro vnitrostátní strategie integrace Romů do roku 2020 v polovině období a navrhla strategii integrace Romů pro období po roce 2020, včetně předložení návrhu na revizi doporučení Rady.
34. Prozkoumala možnosti, jak zajistit, aby byl nevyužitý potenciál mladých nezaměstnaných Romů plně využíván prostřednictvím politik zaměstnanosti zaměřených na mladé lidi.
35. Pokračovala v poskytování podpory, pokynů a finančních prostředků celostátním, regionálním a místním orgánům, romské občanské společnosti a jiným příslušným subjektům, kteří se aktivně angažují v oblasti integrace Romů, zejména místním subjektům, jež pracují přímo s romskými komunitami, a podporovala budování jejich kapacit s cílem prosazovat jejich aktivní angažovanost.
36. Prosazovala mezi zúčastněnými stranami dialog, spolupráci a sdílení účinných postupů, mimo jiné prostřednictvím vnitrostátních romských platform, jakož i evropské platformy pro začleňování Romů.

NALÉHAVĚ VYZÝVÁ KOMISI A ČLENSKÉ STÁTY, aby v úzké spolupráci a v souladu se svými příslušnými pravomocemi:

37. Prosazovaly posílení postavení, aktivní zapojení a nezbytnou účast Romů, a to především mladých Romů, na všech úrovních tvorby politik, rozhodování a provádění příslušných politik, se zvláštním zaměřením na pracovní příležitosti a vzdělávání.
38. Zajistily, že se politiky integrace Romů stanou nedílnou součástí všech příslušných oblastí politik, mimo jiné i v kontextu strategie Evropa 2020.

39. Zajistily, že se veškeré dostupné zdroje včetně vnitrostátních fondů a evropských strukturálních a investičních fondů budou využívat efektivně a integrovaným způsobem a budou se vzájemně doplňovat. Usnadnily přístup k dostupným finančním prostředkům určeným na prosazování sociálního začleňování marginalizovaných skupin, včetně Romů, a dosáhnout v zemích s nejpočetnějšími romskými komunitami a v souladu s prioritami stanovenými ve vnitrostátních strategiích integrace Romů vyšší míry čerpání fondů EU.
40. K vytváření ukazatelů monitorování a podávání zpráv zaměřených na výsledky, jež by všem příslušným orgánům pomohly zajistit transparentní, odpovědné a účinné využívání veřejných prostředků určených na integraci Romů, využívaly dostupných průzkumů a analýz vypracovávaných Agenturou Evropské unie pro základní práva.
41. Pokračovaly ve spolupráci v oblasti integrace Romů s mezinárodními organizacemi a subjekty, jako je Rada Evropy.
42. Nadále používaly stávající nástroje a mechanismy na úrovni EU, jako je síť národních kontaktních míst pro Romy, evropská platforma pro začleňování Romů, výměna osvědčených postupů a systém pro podávání zpráv zřízený v kontextu rámce EU pro vnitrostátní strategie integrace Romů do roku 2020. Vyhodnotily tyto nástroje a v případě potřeby je zdokonalily v souladu se svými vnitrostátními podmínkami za účelem účinného provádění vnitrostátních politik.
-

Odkazy

Evropská rada: – Závěry Evropské rady (23. a 24. června 2011), EUCO 23/1/11 REV 1, s. 13.

Rada: – Závěry Rady o rámci EU pro vnitrostátní strategie integrace Romů do roku 2020. Úř. věst. C 258, 2.9.2011, s. 6.

– Doporučení Rady o účinných opatřeních v oblasti integrace Romů v členských státech. Úř. věst. C 378, 24.12.2013, s. 1.

Komise: Sdělení nazvané „Rámec EU pro vnitrostátní strategie integrace Romů do roku 2020“. Dokument 8727/11.

– Evropská komise – prohlášení. Den památky romských obětí holokaustu: prohlášení prvního místopředsedy Franse Timmermanse a komisařky Věry Jourové.

http://europa.eu/rapid/press-release_STATEMENT-15-5444_en.htm?locale=en

– Sdělení nazvané „Zahájení veřejné konzultace o evropském pilíři sociálních práv“. Dokument 7276/16.

– Sdělení nazvané „Hodnocení provádění rámce EU pro vnitrostátní strategie integrace Romů a doporučení Rady o účinných opatřeních v oblasti integrace Romů v členských státech“. Dokument 10800/16 + ADD 1.

Evropský parlament: – Zpráva o evropské strategii pro začleňování Romů. Dokument A7-0043/2011.

– Zpráva o genderových aspektech evropského rámce pro národní strategie na začlenění Romů. Strategie. Dokument 2013/2066(INI). Dokument A7-0349/2013.

– Usnesení ze dne 15. dubna 2015 u příležitosti Mezinárodního dne Romů – anticiganismus v Evropě a vyhlášení dne památky obětí genocidy Romů za II. světové války v Evropské unii. Dokument P8_TA(2015)0095.

Další: – Zpráva Evropského institutu pro rovnost žen a mužů (EIGE) nazvaná *Poverty, gender and intersecting inequalities in the EU: Review of the implementation of Area A: Women and Poverty of the Beijing Platform for Action* (Chudoba, pohlaví a prolínající se nerovnosti v EU: přezkum provádění oblasti A Pekingské akční platformy: Ženy a chudoba) (dokument 12132/16 ADD 1).